

Sayı : 2023/H800/609

Konu : Ek ders ücreti ile ilgili sorunlar hak.

10 Mayıs 2023

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

Bakanlığınıza bağlı liselerin 12. sınıf öğrencilerinin çoğunluğunun YKS sınavlarına hazırlanmaları sebebi ile eğitim- öğretim yıllarının son aylarında derslere devam etmediği, bazı sınıflara hiç öğrenci gelmediği, ders öğretmenlerinin fiilen ders işlemeye hazır durumda okulda bulunmalarına rağmen fiilen ders işlenmediği, öğrencilerin devamsızlık sürelerinin zaman zaman düzenlemeler ve duyurularla uzatıldığı bilinmektedir. Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, son olarak katıldığı bir televizyon programında 12. sınıf öğrencilerinin Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na "daha rahat hazırlanabilmeleri için" devamsızlıktan muaf tutulacağını açıklamıştır. Ancak 12. sınıf öğretmenlerinin ek ders saatleri ve ücretleri hakkında bir düzenleme veya duyuru yapılmamış, öğretmenlerin ek ders ücretlerin ödenmesinde il milli eğitim müdürlükleri ve ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından farklı uygulamalar gerçekleşmiştir. Hakkaniyete aykırı uygulamalarla ilgili şikâyetler, üyelerimizce tarafımıza iletilmektedir.

Yine Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle olağanüstü hal ilan edilen illerde ara verilen eğitim öğretim faaliyetlerine yeniden başlanmıştır. Bu illerdeki öğrenci sayısının azalmasından dolayı bazı sınıflara devam eden öğrenci bulunmaması nedeniyle okul yönetici ve öğretmenlerinin ek ders saatlerinde ciddi düzeyde azalma olmuş, daha önce ek ders görevi verilen öğretmenlere geline aşamada ek ders görevi verilememiştir. Bu illerde ikamet eden ve deprem nedeniyle ikametini başka illere taşıyan, eğitim öğretime yeniden başlanması üzerine afet kapsamındaki illerde görev yaptıkları okul ve kurumlara dönmek zorunda kalan öğretmen ve yöneticilerin, aylık karşılığı ders görevi dışındaki ek ders ücretleri ile yönetim, hazırlık ve planlama görevi karşılığı ek ders ücretlerinin ödenmediğine yönelik sorunlar halen giderilmemiştir.

Son olarak da Bakanlığınıza bağlı özel eğitim kurumlarında görev yapan rehber öğretmenler ile özel eğitim öğretmenlerine, kurum ve okullara öğrencilerin devamsızlığı gerekçe gösterilerek aylık karşılığı ders görevi dışındaki ek ders ücretlerinin ödenmediği ile ilgili sorunlar sendikamıza iletilmektedir.

Bu sorunların çözümü, hukuka aykırılıkların giderilmesinin önünde engel bulunmamaktadır. Şöyle ki:

25 Ağustos 2021 tarihli ve 31579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **“Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin”, “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” bölümünün “Ders Görevinin Yapılmış Sayılacağı Haller”** başlıklı 2. Maddesi, “Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders yılı içerisindeki iş günlerinde genel idari izinli olmaları sebebiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerini fiilen yerine getiremeyen yönetici ve öğretmenler ile öğrencilerin çeşitli nedenlerle sınıf veya okul bütünlüğünde izinli sayılmaları sebebiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerini fiilen yerine getiremeyen yönetici ve öğretmenler bu sürede üzerlerinde bulunan aylık karşılığı ders, varsa ek ders, ders niteliğinde yönetim, hazırlık ve planlama görevini yapmış sayılır.” içeriklidir. Toplu sözleşmenin bu düzenlemesine aykırı bir yasa hükmü mevcut olmadığından, boşluk yasa ile eşit değerdeki bu hüküm ile doldurulmuştur.

Benzer sorunlar toplu sözleşme düzenlemesinden önce de yaşanmış, üyelerimizin taleplerinin reddi üzerine üyelerimizi temsilen Sendikamızın açtığı davalarda idare mahkemeleri aşağıdaki kararları vermiştir:

- Danıştay “Her ne kadar, davalı Trabzon Valiliğince, davacı tarafından, 14-15 Haziran 2010 tarihlerinde yoklama fişinin doldurulup, 16-18 Haziran 2010 tarihlerinde ise yoklama fişinin doldurulmadığı görüldüğünden fiilen derse girilmediği ileri sürülmekte ise de dosyaya sunulan 2009-2010 Öğretim Yılıının 3/D Sınıfı Ders Defterinin uyuşmazlık konusu döneme ait kısmı incelendiğinde; sınıf öğretmeni olan davacı tarafından 14-18 Haziran 2010 tarihlerinde günlük 6 ders saati üzerinden her ders saati için ayrılan bölümlerin tamamının haftalık ders programı dâhilinde hangi konuların işlendiği yazılıp, imzalanmak suretiyle doldurulduğu ve yine 16–18 Haziran 2010 tarihlerine ait yoklama fişinin de sınıf mevcudunun eksiksiz olduğu anlaşılabilecek şekilde doldurulup imzalandığı anlaşıldığından, 16-18 Haziran 2010 tarihlerinde öğretmen olan davacı tarafından fiilen ek ders görevinin yerine getirildiği, hatta öğrencilerinde bu derslere eksiksiz olarak katıldığı görülmektedir.

Bu durumda, dava konusu olayda ek ders ücreti ödenebilmesi için, fiilen ek ders görevinin yapılmış olması şartının gerçekleştiği anlaşıldığından, davalı Trabzon Valiliğince tesis edilen dava konusu bireysel işlemde hukuka uygunluk görülmemiştir.”

(Danıştay 11. Daire 21.10.2015 tarihli ve 2015/3717 E. 2015/4835 K.)

Karara karşı Bakanlık tarafından temyiz yoluna başvurulmuş, Danıştay İdari dava Daireleri Kurulu Danıştay 11. Dairesi kararının onanmasına karar vermiştir (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 12.04.2018 tarihli ve 2016/2601 E. 2018/1735 K.)

- 12. sınıf öğrencilerinin derslere devam etmediği gerekçesi ile istemi reddedilen öğretmen hakkında "... 22.04.2013 tarihinde fiilen ek dersin işlenmediği sabit ise de; bu durum davacının kusuru nedeniyle değil tamamen davacının iradesi dışında, 12/C sınıfı öğrencilerinin derslere girmemesi nedeniyle gerçekleştiği, dolayısı ile fiili imkânsızlık nedeniyle davacı tarafından ek ders görevinin ifa edilmediği dikkate alındığında dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir." gerekçesi ile işlemin iptaline, ek ders ücretinin ödenmesine karar verilmiştir (Edirne İdare Mahkemesi, 03.12.2013 tarihli ve 2013/717 E. 2013/1234 K.).
- Özel eğitim öğretmenine ek ders ücretinin ödenmemesi işleminin iptali istemi ile açılan davada Hatay İdare Mahkemesi kararında:

"Yukarıda anılan Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen, ek ders ücretinin ödenebilmesi için, dersin fiilen yapılmış olması şartı, ek ders göreviyle görevli öğretmenden kaynaklı bir mazeret nedeniyle dersin işlenememesi hali olarak değerlendirilmekte ve görevli öğretmenden kaynaklanmayan nedenlerden dolayı dersin işlenememesi hallerinde ek ders görevinin yerine getirildiği kabul edilmektedir.

Bu durumda, ek dersin davacının kusurundan dolayı değil fiili imkânsızlıktan işlenememiş olması nedeniyle, davacının, 21,22,24/04/2015 tarihlerinde toplam 8 saat ek ders ücretinin ödenmesi talebinin reddedilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır." denilmektedir.

Ek ders ücreti, ek ders görevini yerine getiren öğretmen ve yöneticilere emekleri karşılığında ödenen ücrettir. Ders görevini fiilen yerine getirmeye hazır öğretmen ve yöneticilere ek ders ücreti ödenmemesi onların emeklerinin görmezden gelinmesi anlamında kamu yararına ve hakkaniyete aykırıdır. Konunun mevzuat kapsamında açıkça düzenlenmemiş olması, uygulamada sorunun çözümüne engel bir mazeret olarak değerlendirilmemelidir. Toplu sözleşme ise yasa hükmünde olduğu, toplu sözleşmeyle yasa hükümlerinin çalışanlar lehine değiştirilebileceği, değişikliğin nitelik itibarı ile yasa gibi bağlayıcı sonuç doğuracağı bakanlığınızca da bilinen bir gerçektir. Başta deprem bölgelerinde görev yapan öğretmen ve yöneticiler olmak üzere öğrencilerin devamsızlığı gerekçesi ile ek ders ödenmemesi uygulamasına bir an önce son verilmelidir. Aksi halde üyelerimiz ve benzer sorun yaşayan öğretmen ve yöneticiler hukuka aykırı işlemlerin iptali istemi ile idari yargıya başvuracak, Bakanlığınız dava açan personelinin kayıpları ile birlikte yargılama giderleri ödemek zorunda kalacaktır ki, bu aşamaya gelinmesinde hukuksal ve ekonomik yarar bulunmadığı açıktır.

Yukarıda açıklandığı üzere, ders görevini fiilen yapmak üzere görev yaptığı kurumda hazır bulunan öğretmen ve yöneticilerine aylık karşılığı ders görevi dışındaki ek ders görevi, ders niteliğinde yönetim, hazırlık ve planlama görevi karşılığı ek ders ücretlerinin ödenmesini engelleyen mevzuat ve yasa hükmü bulunmamaktadır. Ders görevini fiilen yapmak üzere görev yaptığı kurumda hazır bulunan lise 12. sınıf öğretmenlerinin ve yöneticilerin, özel eğitim

kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin öğrencilerin ve Kahramanmaraş merkezli depremler nedeni ile olağanüstü hal ilan edilen illerde görev yapan öğretmen ve yöneticilerin öğrencilerin devamsızlığı veya öğrenci bulunmayışı sebebiyle ek ders görevlerini fiilen yerine getirememeleri halinde, kendilerine verilmiş ek ders görevleri varsa bu görevlerini yapmış sayılmaları, ek ders ücretlerinin kadrolarının bulunduğu kurumca ödenmesi zorunludur.

Uygulamada eşitlik ve istikrarın sağlanması, öğretmen ve yöneticilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için Bakanlığınız ilgili Genel Müdürlükleri ve taşra birimlerince gereğinin yapılmasını, sonuç hakkında Sendikamızın bilgilendirilmesini umuyoruz.

Saygı ile bilgilerinize sunulur.

İkram ATABAY
Genel Sekreter